

RENAȘTEREA

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE
A VADULUI, FELEACULUI, GEOAGIULUI ȘI CLUJULUI

Redacția și Administrația:
CLUJ.
Strada Iuliu Maniu Nr. 36

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ
Abonament: 150 Lei la an.

Redactor responsabil:
Dr. SEBASTIAN STANCA
Telefon 13-74

Proiect pentru Statutele

fondului de pensii al Diecezei ortodoxe-române a Vadului, Feleacului și Clujului.

§. 1. — În scopul pensionării asesorilor consistoriali, protopopilor, preoților și funcționarilor consistoriali, cum și pentru pensionarea văduvelor și orfanilor lor, se creiază un fond care se numește: *Fondul de pensii al Diecezei ortodoxe române a Vadului, Feleacului și Clujului.*

§. 2. — Fondul acesta este proprietatea Diecezei și se administrează prin Consistorul diecezan sub controla Sinodului după normele stabilite pentru administrarea averilor Diecezei.

§. 3. — Fiecare funcționar bisericesc aplicat pe teritoriul Diecezei, este dator să participe la acest fond, încât nu are în altă parte drepturi aquirate și garantate.

§. 4. — Mijloacele.

Fondul de pensii se formează:

1. din fondul de pensii fost comun cu Arhidieceza, din care ne revine 1/3 parte și care la finea anului 1922 face preste tot 400.002 Lei 70 bani.

2. Din 1/4 parte din venitul ce ne revine din fondul Rudolfin, fost comun cu Arhidieceza.

3. Din suma ce ne revine dela Tipografia arhidiecezană destinată pentru ajutorarea văduvelor preotese.

4. Din taxa fundamentală, care e dator să o achite fiecare membru la primirea sa în rândul membrilor.

5. Din 1/2 suma dela gradații, pe care le primește fiecare membru la câte 5 ani, în anul prim.

6. Din taxele examenului de caulificație pentru preoți (50 Lei).

7. Din pedepsele dictate de autoritățile bisericești.

8. Din donațiuni și legate făcute pe seama acestui fond.

9. Din contribuiriile comunelor bisericești.

Taxa fundamentală.

§. 5. — Taxa fundamentală se stabilește cu 20% dela suma pensiunii la care aspiră cel îndreptățit.

Taxa aceasta o vor solvi toți cei-ce au intrat în clerul Diecezei ca membrii, începând cu anul 1920, respective dela înființarea Diecezei la 1 Octombrie 1919.

Plata o fac la cassa diecezană în decurs de un an de zile dela inactivarea fondului de pensii.

§. 6. Membrii vechi, primiți mai înainte la fond și cari au plătit taxa fundamentală, sunt dispensați de a complecta taxa fundamentală la retribuția anuală de azi.

Taxa anuală.

§. 7. — Taxa anuală se reține la cassă în suma de 10% după retribuțiile ce le primește ca preot, ca protopop—paroh și ca funcționar consistorial.

De taxa aceasta nu este scutit nimenea și dacă a servit preste 40 ani.

Comunele bisericești.

§. 8. — Fiecare comună bisericească contribuie la acest fond pentru fiecare parohie

De clasa I cu 100 Lei anual

"	"	II	"	60	"	"
"	"	III	"	40	"	"

Această taxă se administrează în pătrarul prim al fiecărui an.

Pensiunea.

§. 9. — Pensiunea se statorește pentru membrii intrați cu începere din 1 Aprilie, 1922 :

a) după 10 ani împliniți în serviciul bisericii, cu 40% dela salariul de bază și gradații, fără adause personale și fără bani de-cortel;

b) după fiecare an câți va mai fi servit primește încă câte 2% dela aceleași retribuții așa, că după 40 ani poate primi pensiunea întreagă, dacă a devenit neapt de serviciu și aceasta se constată prin Consistoriul diecezan.

§. 10. — La pensionare se vor considera numai anii serviți, respective rescumpărați, pentru cari s'a răspuns taxa fundamentală și taxele anuale.

§. 11. — Văduva are drept la pensiunea jumătate ce i-ar compete bărbatului ei la moartea lui.

§. 12. — Copii au drept la un ajutor până la etatea de 18 ani și anume luând de bază pensiunea mamei lor, așa fel, că dacă mama trăiește, îi compete 1/6 parte din pensiune, iar dacă nu trăiește 1/4 parte.

Toate ajutoarele copiilor nu pot trece peste pensiunea ce compete mamei.

§. 13. — Orfanii cu defecte corporale și spirituale, cari îi fac neapți de câștig, pot primi ajutorul și după ce au împlinit 18 ani și eventual până la moarte.

§. 14. — Orfanii unui preot, care a răposat înainte de a fi împlinit 10 ani de serviciu, primesc escontentare jumătate din pensiunea ce ar fi competat tatălui lor după 10 ani și văduva asemenea jumătate din pensiunea ce i-ar fi revenit după 10 ani.

Dispoziții transitorice.

§. 15. — Membrii vechi ai fondului de pensii, cari beneficiază de pensii și respective ajutoare, vor primi și mai departe din fondul de pensii pensiunea și respective ajutorul ce li-s'a garantat după statutele vechi cu un adaus de 50% pentru pensioniștii cari primesc 1000 Lei pensiune anuală și ajutoare și respective de 100% pentru cei-ce primesc și ajutoare anuale, până la schimbarea referințelor de traiu.

Cătră acestea mai primesc dela stat preoții deficienți câte un ajutor anual de 1200 Lei, văduvele câte un ajutor de 1000 Lei. — orfanii de tată unul fiecare câte 400 Lei, iar orfanii de amândoi părinții câte 800 Lei anual.

Dacă statul ar sista acest ajutor de milă, care la cei mai mulți trece preste ajutorul ce-l primesc din fondul de pensii, aunci Con-

sistoriul va vota pentru cei factice lipsiți și avizați la ajutor aceste ajutoare din fondul de pensii.

§. 16. — Preoții, protopopii și funcționarii consistoriali, cari au fost membrii fondului de pensii după statutele vechi votate de Sinodul arhidiecezan prin concluzul Nr. 58 dela 25 Aprilie, 1902, vor achita în decursul anului 1924 toate taxele fundamentale și anuale restante.

Cei-ce nu se vor conforma acestei dispoziții, pierd dreptul la anii recunoscuți și serviți și vor fi considerați ca începători cu drept la pensiune și anume dela data din 1 Aprilie 1922, de când adecă achită taxele anuale cu 10% la acest fond.

§. 17. — Cei-ce sunt în regulă cu taxele și cei-ce plătesc restanțele, primesc o pensiune combinată și anume pentru toți anii câți au servit și plătiți la fondul de pensii, primesc pensia după statutele vechi și mai primesc și pentru toți anii dela 1 Aprilie, 1922 încoace pensiunea după salariul de bază și după gradații și astfel se statorește pensia combinată în o sumă ce se va licuida celor în drept.

§. 18. — Dacă în decursul timpului s'ar observa, că pensiile și ajutoarele întrec venitul anual jumătate al fondului, atunci se va face o reducere proporționată asupra tuturor beneficianților de pensii și ajutoare.

§. 19. — Cei-ce intră acum în slujba bisericeii, dar au ani serviți ca învățători, catiheți, ori alte slujbe bisericesti și școlare, pot cere să li-se recunoască și acești ani de serviciu, — sunt datori însă, pe lângă taxa fundamentală, să achite câte 10% după plata anuală pe toți anii cari doresc să-i răscumpere. Atari ani răscumpărați, nu pot fi mai mulți de 10 ani.

Dispoziții excepționale.

§. 20. — Dacă un funcționar a servit 5 ani și moare înainte de a fi împlinit 10 ani, văduvei i-se dă dreptul a răscumpăra anii până la 10, ce nu i-a servit și va primi pensiunea, și respective ajutorul după 10 ani, iar pruncii ajutoarele statutare.

§. 21. — Când un funcționar iese din serviciul bisericeii, fără vina lui prin nerealegere, ori prin reducerea personalului, acelaia îi compete pensiunea și dacă n'a împlinit 10 ani, luându-i-se 10 ani ca împliniți, iar dacă are mai mulți ani, primește pensiunea după

normele din acest statut, irelevant, câți ani de serviciu are și fără de a documenta încăpățata de a mai putea servi.

§. 22. — Dacă un membru al fondului de pensii iese din slujba bisericești cu învoirea autorității bisericești, — i-se restituie taxele anuale plătite la fond, fără camete.

Dacă reintră în serviciul bisericești, restituie suma primită cu 5% și i-se compută anii serviți mai înainte.

Pierderea dreptului de pensie.

§. 23. — Dreptul la pensie se perde:

1. Prin renunțare de bună voie;
2. Prin destituire în cale disciplinară, dacă prin sentință se enunță și pierderea dreptului.
3. Dacă membrul a trecut la altă confesiune;
4. Pentru văduvă, dacă s'a măritat, ori duce viață imorală.

Acordarea pensiunii.

§. 24. — Pensiunea se decide în ședința plenară:

- a) la cererea motivată a membrului;
- b) din oficiu, dacă este reclamată de interesele oficiului.

În cazul din urmă, dacă membrul nu se învoiește să fie pensionat, necesitatea trecerii lui la pensie se va constata în cale disciplinară și se va enunța prin sentință.

§. 25. — Statutul acesta se poate modifica numai prin Sinodul diecezan și prin concluz luat cu majoritate de 2/3 părți, a voturilor celor prezenți.

Propuneri de modificare pot veni numai prin ori dela Consistoriul diecezan și aceste se publică cu 15 zile înainte de întrunirea Sinodului.

Statutul intră în vigoare cu 1 Ianuarie 1924 iar pensii se pot vota la cei în regulă cu taxele numai cu 1 Ianuarie, 1925. Până atunci pensiile se votează tot după statutele vechi.

Cu executarea dispozițiilor din acest statut se concrede Consistorul, care va elabora și o instrucțiune referitoare la executarea dispozițiilor statutare.

O lege de mare însemnătate

În anul acesta se împlinesc zece ani, de când a izbucnit marele războiu, iar dela stârșitul lui au trecut cinci ani.

Ranele pricinuite de el încă nici nu s'au vindecat pe deplin.

Una din relele rămase moștenire pe urma războiului este și situația nesigură a femeilor și copiilor celor dispăruți în războiu. Tristă din cale afară e soarta femeilor acestor dispăruți cari duc o viață, ca vai de ele neputându-se mărita din nou, din cauză, că nu se știe, ca bărbatul lor dăntâi ar fi murit sau nu.

Unele din ele și-au legat capul de câte un bărbat, cu care trăesc necuminate, iar copii născuți sunt scoși ca nelegiuiți.

Tot așa de rău e și în ce privește lăsamântul celor dispăruți în războiu. Fiindcă nu se știe că au murit sau nu, nici nu se poate deschide succesiunea și averea rămasă nu poate fi trecută pe copii.

Legea de până acum admitea așa numita „declarație de mort“ a celui dispărut în războiu, dar o lege de atâtea forme și condiții și împreună cu atâtea cheltuieli și pierdere de vreme încât foarte puțin s'au folosit de prevederile ei.

În luna lui Decembrie a venit parlamentul țării noastre și a votat o lege scurtă, dar de mare însemnătate sub titlul: „Lege privitoare la constatarea morții presumate“.

Moarte presumată înseamnă atât cât moarte presupusă. Adecă egea admite, că accia despre care nu se știe abunăseamă, că a căzut sau nu în războiu să fie declarat ca mort și pe baza hotărârii aduse de judecătoria numitul se fie înregistrat și înmatriculat morților ca și când ar fi mort cu adevărat iar femeia lui în basa cesteia să se poată mărita și averea se potă fi transcrisă pe erezi.

În putere legii celei noi aceasta declarație de mort se face cu mult mai ușor și mai cu fără spese ca până acum.

Iată cum:

Se înaintează la judecătoria de ocol (și nu la tribunal ca până acum) o cerere scutită de timbru și de orice competență. La cererea aceasta se alătură un certificat din partea primăriei unde a locuit în urmă cel dispărut, în care se certifică, că numitul „a dispărut în intervalul dela 26 Iulie 1914 la 1 Aprilie 1921 și că dela data aceasta din urmă timp de un an nu au dat nici un semn de viață. Se va arăta în certificat accia că în care comună a fost ultimul domiciliu al celui dispărut.

Dacă există martori, cari știu ceva despre moartea numitului, cari au fost împreună cu el în luptă

și l'au văzut murind sau căzând în prinsoare, numele acestor martori încă se va aminti în cerere.

Judecătorul de ocol va afișa cererea la ușa judecătoriei, a primăriei comunale unde ce dispărut a locuit mai pe urmă.

După o lună de zile judecătorul va fixa termen de dezbateri și va publica judecata care va putea fi atacată cu apel la Tribunal în timp de 10 zile. Dacă nu apelează nimenea sentința adusă se comunică cu oficiul stării civile pentru să se însemne în registrul morților.

În urma acesteia femeia celui dispărut se poate mărita, averea lui poate trece pe moștenitori, ca și când ar fi mort cu adevărat.

Dr. VALER MOLDOVAN

† D-na Amalia Lapedatu n. Circa.

Duminecă dimineața s'a stins din viață în clinica din Cluj doamna Amalia Lapedatu, văduva regretatului profesor dela Brașov, Ion Lapedat, unul dintre cei mai distinși profesori ai noștri, mort în floarea vieții la 1878. În reposata își pierde d-l ministru de culte Alexandru Lapedatu pe iubita sa mamă. Cu dânsa trece din viață una dintre matrițele noastre cele mai alese. Femeie de o cultură superioară și o bunătate exemplară, s'a căsătorit în 1875 cu profesorul Ion Lapedat cu care însă n'a avut parte de conviețuire îndelungată căci după doi ani și jumătate iubitul ei soț e răpit de nemiloasa moarte, lăsându-o singură în lume cu doi copilași gemeni Alecsandru, astăzi ministru de culte și Ion, directorul băncii generale de Asigurare. Rămasă văduvă și-a închinat toată viața copiilor ei și luptând cu multe greutăți a isbit în viața ei de o curățenie exemplară să-și crească copii și să-i vadă astăzi așezați în cele mai de frunte situații ale vieții noastre publice. La războiul pentru întregirea neamului și a dat și dânsa contribuția de suferință, care i a grăbit stărsinul vieții. Porciunea sălbătăciei ungurești a aruncat-o și pe dânsa împreună cu alte doamne române în toamna anului 1916 în închisoarea din Cluj, unde despoiată de strictul necesar pentru apărarea în contra frigului a îndurat chinuri grele pe lespezile reci ale temniței. Contrăgându-și din această cauză o boală grea a fost internată în clinica din Cluj unde singurul doctor român asistent al clinicei cu o cutezanță riscată față de vigilenta organelor polițienești a știut să o reție până în primăvara anului 1917, salvându-o astfel dela moartea sigură. Tă-

rită apoi de repetite ori în fața judecătorilor și mereu persecutată abia cu venirea revoluției din 1918 a putut scăpa din ghiarele opresorilor. Sănătatea sdruncinată însă nu s'a mai putut reabilita pe deplin. Pământul o chema din ce în ce tot cu mai multă stăruință și acum s'a stins ca o flacără domoală a opaițului nevinovat.

Doamna Lăpădatu a fost un model de soție devotată, de mamă iubitoare și de femeie cu un caracter intransigent. Sufletul ei a fost un cuib cald pentru virtutea credinței neștrămutate în D-zeu și în iubirea de neam și lege. Cu aceste virtuți, sădite în sufletul copiilor ei, aceștia s'au înălțat la pozițiile onorifice de astăzi devenind factori de o deosebită importanță pentru viața neamului nostru întreg.

Vieța acestei femei poate servi ca pildă de urmat tuturor femeilor noastre.

Exprimăm pe această cale sincerile noastre condolențe d-lui ministru Al. Lapedatu și întregii familii, iar pe răposata D-zeu s'o odihnească în sânurile dreptilor, în împărăția vecinicei fericiri de care vrednică s'a făcut în viața ei de pe pământ.

Chestiunea dela „Cuibul cu barză”

Între multele biserici din București este una cunoscută de toată lumea, sub numirea „biserica cuibul cu barză”.

La această biserică funcționa ca paroh preotul Tudor Popescu, un bun predicator. Dela un timp acest preot împreună cu fostul ierodiacon D. Cornilescu, au început o acțiune de propagandă moralizatoare în popor, atât în biserică, cât mai ales în adunările de seară pe care le țineau cu credincioșii în localul școlii primare din apropierea bisericii. Cornilescu și-a făcut și o tipografie, în care a tipărit Sf. Scriptură, al cărei text se deosebește mult de traducerea românească de până acum. A mai scos și o mică revistă, în care se tipăresc articole de cuprins religios, plus alte broșuri, pe care le vând în biserică, în adunări și le trimite diferitelor persoane, doritoare de a se instrui din punct de vedere religios...

Biserica oficială precum și preoțimea au aprobat și încurajat această acțiune.

Din scrierile ce au publicat, s'a constatat însă că respiră spiritul învățaturii protestante. Când, întâmplător, preoții făceau servicii împreună cu Pr. T. Popescu, constatau că scoate din rugăcuni și ectenii părțile, care vorbesc despre sfinți și Sf. Fe-cioară. Când i se atrăgea atențiunea, spunea că așa

crede Sf. Sa și dacă nu este bine, să se ia măsuri contra sa.

Preotul Tudor Popescu a profesat apoi pe față credința sa protestantă care lapadă cultul sfinților și a fecioarei Maria. Chemat de mai multe ori la Metropolie totdeauna a declarat că va păstra neștirbită învățătura bisericii ortodoxe. Experiențele dovedeau însă contrariul.

Atunci Metropolia văzând că Pr. T. Popescu face lucruri străine de biserica ortodoxă, a hotărît să trimită în fiecare Duminecă și sârbătoare câte doi preoți să slujească împreună cu el, cu scopul să observe cum face serviciul acel preot, credincioșii să observe deosebirea de serviciu, iar din când în când preoții trimiși să țină predici, lămurind pe credincioși asupra cultului.

Atitudinea pr. Popescu a fost adusă la cunoștință metropoliei și de unii dintre credincioși și de organele administrative prin rapoarte oficioase.

În sfârșit Metropolia din București a fost nevoită să-l tragă în cercetare.

În fața comisiei constituite din mai mulți profesori de teologie și preoți pr. Popescu și-a menținut punctul său de vedere, confirmându-și abaterrea dela învățătura bisericii ortodoxe cu iscălitura sa la procesul verbal.

Stăruințele colegilor săi și a oamenilor de bine de a rămânea în credința genuină a bisericii noastre n'au avut rezultat.

Păr. Popescu le-a respins sfatul, prin urmare va avea să-și tragă consecințele.

Chestiunea se va pertracta în Sfântul Sinod care își va da verdictul.

Statul român și confesiunile

D-l ministru Al. Lapedatu a vizitat într-o recentă călătorie și orașul Turda unde l-s'au prezentat delegațiile tuturor confesiunilor, cu care ocazie d-l ministru a fixat atitudinea Statului român față de diferitele biserici.

Astfel vorbind mai întâi delegației bisericii ortodoxe române a arătat că și-a făcut o datorie ca, în preajma unificării acestei biserici, înainte de-a da forma definitivă proiectului, — să ia contact cu factorii conducători și cu cunoscătorii problemelor confesionale ale Ardealului. Vorbind apoi delegației bisericii romano-catolice, d-l ministru Al. Lapedatu, a fixat atitudinea Statului nostru față de toate confesiunile, D-sa a arătat că Statul român a respectat până acum și va respecta și în viitor confesiunile iar noul regim al cultelor va face ca fie-

care biserică să-și poată îndeplini în libertate scopul cultural și spiritual. Aceasta însă cu o singură condiție: fiecare biserică trebuie să-și pună de acord interesele ei cu acele superioare ale Patriei, Români care au suferit atât pentru libertatea națională și confesională voesc să facă din România-Mare țara clasică a libertăților confesionale și naționale.

Legiuirea nouă, va fi străbătută de acest spirit.

Pentru aceasta însă e nevoie de loialitate din partea minorităților numai așa menținându-se spiritul de toleranță al poporului român. Astfel, trăind în armonie, vom deschide calea progresului și a civilizației.

Viitorul va arăta dacă mâna pe care atât de leal o întinde d-l ministru al cultelor confesiunilor minoritare, va fi strânsă prieteneste sau va fi respinsă prin violențe.

Numărul 7 în Sfânta Scriptură

In vechitul Testament. — Acest Nr. este întâlnit în toate actele mari.

1. În a 7-a zi, s'a odihnit D-zeu după toate lucrările ce le-a săvârșit.

2. Săptămâna avea, ca și acum 7 zile.

3. De 7 ori va păcătui cel ce va ucide pe Cain.

4. Candelabrul din cortul sfânt avea 7 brațe cu 7 candelă.

5. Faraon visează 7 vaci grase și 7 vaci slabe. Precum și 7 spice de grâu grase și 7 goale.

6. Începutul luni a 7-a era sărbătorită de Evrei.

7. Fiecare an al 7-lea, era la Evrei o sărbătoare de un an zisă anul sabatic.

8. După de 7 ori 7 ani, sau după 7 săptămâni de ani, urma anul jubileu cu odihnă generală.

9. Psalmistul de 7 ori în zi lauda pe D-zeu. (Psm. 119, 164).

10. Cetatea ierichonului a fost înconjurată de 7 preoți, cu 7 trâmbițe, și cu gloatele israelitene în timp de 7 zile. Iar în ziua a 7-a, a căzut cetatea în mâinile israelitenilor (Iosua).

In noul Testament. — Mântuitorul lumii, Domnul nostru Isus Christos, a rostit 77 parabole cu privire la arătarea împărăției lui D-zeu. (Matei 13).

12. De 7 ori câte 10 au fost apostolii cei mici ai Domnului.

13. De 70 ori câte 7 să iertăm de aproapei nostru.

14. În rugăciunea domnească găsim 7 cereri.

15. Apostolul Ioan scrie celor 7 biserici din Asia.

16. El a văzut în viziunea sa 7 sfeșnice de aur. (Apoc. I, 13).

17. Tot Sft. Ioan apost. a mai văzut și 7 stele în mâna Fiului lui D-zeu.

18. A mai văzut 7 candelile de aur, care sunt cele 7 spirite ale lui D-zeu.

19. Apoi 7 sigilii pe o carte sfântă.

20. Asemenea a mai văzut în viziune, 7 îngeri cu 7 trâmbițe; 7 îngeri cu 7 plăgi; și o fiară cu 7 capete: (Apocalipsa).

VASILE DEM, BRADUL

COMUNICĂRI

Nr. 632. — Una dintre cele mai importante probleme ale Eparhiei noastre este compunerea unui Statut al fondului de pensii diecezan, care să asigure o existență potrivită atât preoților la neputință și bătrânețe, cât și familiilor lor.

Conform concludului No. 67 al Sinodului Diecezan din anul trecut supunem proiectul nostru de statute pentru acest fond de pensii spre deliberare și preoțimei noastre, care să-și dea părerea în această chestiune.

Invităm deci preoțimea noastră ca cu prilejul colegiului electoral procsim, după încheierea acestui colegiu să se constituie în conferințe preoțești după cercurile electorale, și să pertracteze proiectul de statute luând un proces verbal separat în aceasta cauză, în care să se cuprindă observările preoților, de cari vom ținea cont la compunerea unui nou proiect, care se va prezenta spre votare în sinodul diecezan din acest an. Proiectul de statute se publică în altă parte a gazetei noastre.

ȘTIRI

Guvernele dela unire până azi. Dela 1 Dec. — Sept. 1919 guvernul Ion I. C. Brătianu, Sept. — Dec. 1919 guvernul general A. Văitoianu, Dec. 1919 — Martie 1920 guvernul Al. Vaida, Martie 1920 — Dec. 1921 guvernul gen. Averescu, Dec. 1921 — Ian. 1922, guvernul Tache Ionescu, Ianuarie 1922 și până azi guvernul Ion I. C. Brătianu.

* * *

Călătoria suveranilor în străinătate. Se anunță că Regele și Regina vor vizita Roma, Parisul, Madridul, Londra și Bruxelles la sfârșitul lunii Aprilie.

* * *

Festivalul pentru școlile din Blaj s'a ținut Vineri d. a. în sala Teatrului național din Cluj, sala fiind ticsită de public.

Au dat concursul: orchestra operei, care a executat compoziția „Ștefan cel Mare“ de Iacob Mureșanu.

Artistul Bănăț delat teatrul Național a recitat „Deșteaptă-te române! Tenorul Indrieș delat Opera Română a cântat doine frumoase, împreună cu d-ra Mimi Nestorescu. Deasemenea, corul operei, sub conducerea d-lui Klee a executat bucăți românești de compozitorul Șorban.

Au cetit apoi o conferință, „Blajul istoric în iconne“ d-l'prof. Al. Lupeanu delat liceul din Blaj și conferința studentului universitar Suci, despre „Rolul studenților în pregătirea revoluției din anul 1848.

* * *

Profesor la facultatea teologică. „Monitorul Oficial“ publică în conformitate cu art. 80 din legea învățământului secundar și superior, concurs pentru ocuparea catedrei de „Drept bisericesc comparat cu dreptul ebraic, roman, bizantin, civil și dreptul bisericesc al confesiunilor creștine“, vacantă la facultatea de teologie din București.

Candidații doritori a ocupa această catedră vor înainta ministerului cererile lor însoțite de un memoriu asupra titlurilor și lucrărilor lo științifice.

Candidatul trebuie să fie cetățean român, creștin ortodox și să posedă diploma de doctor, probând că a făcut studii universitare în specialitatea acestei catedre.

* * *

Escroci îndrăsneți. Mai mulți ovrei din București au adus în săptămâna trecută 12 vagoane de lemne puse pe numele Casei Regale, de fapt însă au fost vagoane aduse de speculanți și vândute pe piață. Cu acest metod abusiv au adus escrocii și vite și alimente la București. Poliția a luat măsurile de cuviință.

* * *

Trăsnet în Ianuarie. Intr'una din zilele dela sfârșitul lui Ianuarie s'a deslănțuit un vifor groaznic asupra împrejurimilor Sibiului, cu tunete și fulgere ca în miezul verii. Trăsnetul a isbit într'o fabrică delat Ocna Sibiului cauzându-i pagube însemnate. Poporul vede în acest fenomen iarăși semne de primejdie.

D-l General Averescu în Italia. Cetim în „Tribuna“ din Oradea mare că generalul Averescu a plecat în Italia pe timp de 3 săptămâni pentru a-și căuta de sănătate. Ajungând în Triest a fost primit de întreg consiliul comunal în frunte cu primarul orașului. La plecarea sa spre Roma i-s'a pus la dispoziție din partea guvernului italian un vagon ministerial și a fost însoțit de un trimis al Curtii Regale italiene.

* * *

Iar concordatul. În legătură cu vizita ministrilor Pașici și Nincici la Roma s'a ivit din nou spectrul concordatului. D-l Vasile Stoica arată în ziarul „România“ că problema catolică nu poate fi rezolvată nici la noi decât prin încheierea unui concordat cu Papa.

Dar, ceea ce se potrivește la Jugoslavia unde romano-catolicii reprezintă un procent însemnat din populațiune, nu se potrivește de oc la România nouă, unde avem abea 400 de mii de romano-catolici, și unde ortodocșii reprezintă 80 la sută din locuitori. Prin urmare, în țara noastră nu există absolut nici o necesitate să se înfăptuiască un concordat: — tocmai interesele naționale ale regatului nou român fac de prisos asemenea înțelegere.

* * *

Semne bune. „Progresul“ din Oravița scrie că în comuna hănățeană, Iidie, s'a clădit de curând o casă de rugăciuni a baptilștilor. Cântecile neobișnuite ce rusenau acolo, străbăteau zilnic la căsuța din vecini a cântărețului de strană dela biserica noastră ortodoxă Ion Lazăr ridică o cruce înaltă de granit, ocolindu-o cu zid masiv și jertfind astfel din prea pușina lui avere zece mii de lei. Peatra poartă inscripția: „Cuvântul Cruce celor peritori nebunie este, iară nouă celorce ne mântuim, puterea lui Dumnezeu este“.

* * *

O nouă concilianță. D-l Ministru al Instrucțiunii în dorința sa de-a dovedi cel mai extrem act de bunăvoință față de învățătorii neromâni le-a mai dat încă odată posibilitatea ca aceștia să dovedească prin un nou examen cunoștințele lor în limba și literatura română, istoria, geografia și constituția Patriei. Acestor învățători li s'a dat un nou termen până la vară pentru ca să învețe românește și atunci vor fi supuși iar la examen.

* * *

Gubernurul Ardealului. Se vorbește că cu prilejul vizitei făcute de unul dintre ministri noștri într'un oraș din Ardeal s'a prezentat la dânsul o delegație a femeilor maghiare din acea localitate.

Prezidența între altele a cerut mai multă toleranță față de minorități plângându-se că toate doleanțele lor au fost înaintate de mult domnului „guvernator“ al Ardealului, dar fără rezultat. Cine va fi această nouă stafie nu se știe. Siguranța ar face bine să caute să deslege această enigmă. Te pomenești că vecinul Horthy va fi având un guvernator clandestin al Ardealului și nime nu'l cunoaste.

* * *

Partidul poporului. Organizațiile județene ale partidului poporului au ținut în 12 Februarie o consfătuire în Cluj sub prezidența d-lui Octavian Goga. S'a hotărât ținerea mai multor adunări populare în fiecare județ, reorganizarea adunărilor regionale, s'a ales un comitet central de șase membri pentru organizarea luptei politice. D-l Octavian Goga apreciind situația politică arată starea rea în care se găsește țara noastră, atât înlăuntru, cât și în afară. Este ceasul — spune D-sa, — când trebuie să ne strângem toate puterile într'un mănunchiu, ca să putem începe lupta organizată pentru rehabilitării țării.

* * *

Reuniunea corală. „Corul bărbătesc al Episcopiei ort. rom. din Cluj“ își ține adunarea generală pentru anul 1923, în ziua de 9 Martie 1924, la orele 11 a. m. în biroul Consistorial str. Iuliu Maniu 36. cu următorul program: 1. Cuvântul de deschidere al președintelui, 2. Raportul secretarului general, 3. Raportul dirigintelui, 4. Raportul controlorului, 5. Raportul bibliotecarului, 6. Descărcarea vechiului comitet, 7. Propuneri și interpelări, 8. Alegerea noului comitet. Acest aviz servește de invitație pentru toți membrii reuniunii.

* * *

Copil minune. O femeie din Turnu-Măgurele, un oraș lângă Dunăre, a născut un copil, care avea partea din jos a trupului în formă de peste. Copilul după ce a născut a scos un țipet, a dat de două ori cu coada de peste și apoi a murit.

* * *

Mamă fără inimă. Servitoarea Maria Ciurgiu din Cluj și-a pus în zăpada moale copilășul de 3 săptămâni, părăsindu-l. Spre norocul lui copilul a fost găsit numai decât de trecători care l'au dus la azilul de copii, scăpându-l astfel de moarte. Mama fără inimă a fost descoperită și dată pe mâna tribunalului, care-i va da, desigur, pedeapsa cuvenită, pentru-că și-a părăsit copilășul cu gândul ca să se prăpădească.

* * *

O sărbătoare în cinstea lui Wilhelm. În săptămâna trecută a fost ziua nasterii lui Wilhelm, fostul împărat al Germaniei. Membrii familiei împărătești s'au adunat întru această zi la Postdam, un oraș în Germania, în frunte cu fostul moștenitor al tronului german și au sărbătorit această zi. Au luat parte la serbare mai mulți generali, în frunte cu Hindenburg.

CĂRȚI

„Istoria Românilor“ pentru școlile primare de Paraschiva Kiss și Dr. Sabin Mureșan, Cluj „Ardealul“ 1924. Manual aprobat de Ministerul Instrucției. Cartea cuprinde pe 78 pagini o enciclopie a istoriei poporului românesc. Nu știm întru cât corespunde această expunere succintă planului analitic. Ar fi de dorit însă ca să se observe cu mai mare grije exactitatea datelor. De ex. despre Șaguna se spune la pag. 62 că „ei a zidit biserica măreață dela Sibiu și a făcut seminare“. Șaguna n'a zidit nici o biserică în Sibiu, ci catedrala s'a ridicat sub metropolitul I. Meșianu, iar „seminare“ a ridicat numai unul, pe cel din Sibiu.

* * *

A APĂRUT :

„Genoveva“ din nou întocmită după istoriile mai vechi de Lucian Bolcaș. Cartea aceasta de literatură populară este prelucrată cu mult spirit critic, într'o limbă corectă și curățită de balastrul greoi al altor ediții. În forma în care se prezintă se poate citi cu folos din partea tinerimei. O recomandăm cu deosebire pentru bibliotecile școlare, pentru premii elevilor și tuturor elevilor de școală, ca o carte care contribuie la bunele moravuri ale tinerimei. Prețul 10 lei.

* * *

„Calendarul „Lumea și țara“ pe 1924 edat de tipografia Dr. Seb. Bornemisa din Cluj. Este cel mai bun calendar apărut în anul acesta. Pe lângă datele calendaristice bogate, conspectul târgurilor după date oficioase calendarul cuprinde o frumoasă și bogată parte literară cu multe ilustrații bine succese. E o carte literară de valoare care nu trebuie să lipsească din nici o casă românească. Prețul 15 lei. Pentru mai multe

exemplare bucată 12 lei. Se poate comanda la tipografia Dr. Bornemisa Cluj, Piața Cuza Vodă 16.

* * *

La consistoriul nostru sunt depozitate spre desfacere următoarele cărți :

1. Papism și ortodoxism în Ardeal de Dr. G. Ciuhău — — 12.— Lei
2. Români ortodocși și Români uniți de Dr. G. Ciuhău — 10.— Lei
3. Ortodoxia și creștinismul apusean de P. L. Nicodim — — — 8.— Lei
4. Schisma Românească sau Unirea cu Roma — — — — — 2,50 Lei
5. Analele Asociației „A. Șaguna“ II. și III. à 20 lei, pentru membri — — — — — 16.— Lei
6. Învățăminte cu ieoane (12 cărți postale cu ieoane din Sft. Scriptură) — — — — — 10.— Lei
7. Vieța unei mame credincioase de Dr. I. Lupăș — — — 5.— Lei
8. Spice din istoria bisericeii de Dr. I. Lupăș — — — — — 5.— Lei
9. O pagină din lupta noastră pentru existență de P. S. N. Ivan — — — — — 5.— Lei
10. Memoriile Arhiepiscopului și Mitropolitului Andrei Șaguna 25.— Lei
11. „Pentru neam și lege“, predici împotriva sectarilor de Dr. G. Comșa — — — — — 35.— Lei
12. „Istoria Românilor“ de Dr. Ion Lupăș — — — — — 50.— Lei
13. „Problema educației sexelor“ — 8.— Lei
14. „Femeia“, de Dr. C. Stanca — — 20.— Lei
15. Regule de drept și de morală scoase din Sfânta Scriptură de M. Dupin trad. de M. W. Pacu — — — — — 35.— Lei

STEFAN FEHÉR

CLUJ — Str. Memorandului Nr. 21.

Pregătește

pălării pentru preoți după măsură și model

Repară pălării vechi după muștră originală,
precum și altfel de pălării
cu prețuri ieftine.